

Stosunek do rządu w październiku

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- W październiku – po wrześniowej niewielkiej poprawie – opinie na temat rządzącego gabinetu uległy nieznacznemu pogorszeniu. Polega ono jednak głównie na zmniejszeniu udziału głosów pozytywnych, natomiast odsetki głosów krytycznych w zasadzie nie wzrosły.
- Zwolennikami rządu pozostaje ponad jedna trzecia badanych, przeciwnikami – prawie dwie piąte, zaś jedna czwarta deklaruje wobec rządu obojętność.
- W stosunku do września w relatywnie największym stopniu pogorszyły się oceny działalności rządu. Zmniejszył się odsetek pozytywnych ocen jego działalności, bez zmian pozostaje liczba opinii negatywnych, zaś więcej osób niż poprzednio nie ma określonego zdania na temat pracy rządu.
- W minimalnie mniejszym zakresie obniżyła się akceptacja dla Donalda Tuska jako premiera. Zadowolony z faktu, że sprawuje on funkcję szefa rządu, deklaruje ponad jedna trzecia badanych, zaś połowa nie jest zadowolona z faktu, że jest on premierem.
- Najmniej zmieniła się ocena polityki gospodarczej rządu – odsetki głosów pozytywnych, jak i negatywnych nieznacznie spadły. Niespełna połowa dorosłych Polaków uważa, że polityka obecnego rządu nie stwarza szans na poprawę sytuacji gospodarczej, natomiast odmienną opinię na ten temat wyraża prawie dwie piąte respondentów.

W październiku¹ opinie na temat rządzącego gabinetu nieco się pogorszyły. Ogólnie rzecz biorąc, zmalały odsetki ocen pozytywnych, a wzrosła – poza jednym wyjątkiem – liczba osób niemających wyrobionego zdania. Udział głosów krytycznych utrzymał się mniej więcej na tym samym poziomie. We wszystkich wymiarach ocen wyraźnie przeważają opinie negatywne.

POPARCIE DLA RZĄDU

Nadal w niewielkim stopniu zmieniają się deklaracje *stricte* polityczne – zwolennikami rządu pozostaje ponad jedna trzecia badanych (34%, spadek o 1 punkt procentowy), zaś przeciwnikami – prawie dwie piąte (39%, wzrost o 1 punkt). Jedna czwarta deklaruje wobec rządu obojętność (24%, wzrost o 1 punkt), zaś 3% (spadek o 1 punkt) nie potrafi lub nie chce określić swego stosunku do urzędującego gabinetu.

TABELA 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań													
	rząd Mateusza Morawieckiego				rząd Donalda Tuska									
	2023				2024									
	VIII	IX	X	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Zwolennicy	34	32	33	32	39	41	37	35	37	36	33	32	35	34
Przeciwnicy	37	42	44	44	39	34	38	37	37	36	40	40	38	39
Obojętni	25	23	19	21	19	22	22	25	24	26	24	25	23	24
Trudno powiedzieć	4	3	4	3	3	3	3	2	2	3	3	3	4	3

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (414) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

– wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),

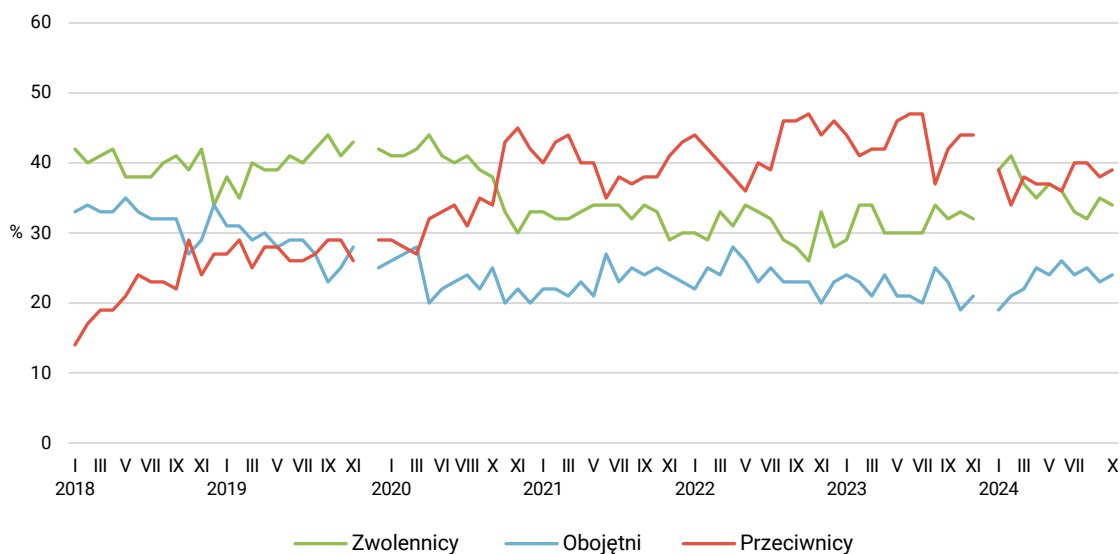
– wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,

– samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 3 do 13 października 2024 roku na próbie liczącej 1025 osób (w tym: 59,9% metodą CAPI, 24,7% – CATI i 15,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Stosunek do rządu

Od stycznia 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 do listopada 2023 roku dotyczyły drugiego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2024 roku wskazania dotyczą rządu Donalda Tuska. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

W październiku zwolennikami obecnego rządu są najczęściej respondenci o lewicowych poglądach politycznych (66%) oraz – w mniejszym stopniu – osoby deklarujące poglądy centrowe (39%). Ważnym kryterium poparcia dla rządzącego gabinetu jest deklarowany poziom dochodów oraz poczucie satysfakcji z własnych warunków materialnych. W tym miesiącu nie jest to jednak zależność liniowa, co prawda rząd najczęściej popierają wyborcy o wyższych dochodach – 6000 zł lub więcej na osobę w rodzinie (58%) oraz od 4000 zł do 5999 zł *per capita* (43%), ale więcej zwolenników (36%) niż przeciwników (32%) rządu znajdujemy także wśród zarabiających poniżej średniej – od 2000 zł do 2999 zł *per capita*. Ponadto zdecydowanie częściej niż inni rząd Donalda Tuska popierają mieszkańcy dużych miast – największych aglomeracji (54%), a także tych nieco mniejszych, liczących od 100 000 do 499 999 mieszkańców (40%). Wielu zwolenników znajduje on także wśród osób z wyższym wykształceniem (50%), a generalnie poparcie to jest tym wyższe, im wyższy jest poziom wykształcenia badanych. Urzędujący gabinet częściej popierają również osoby w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych (47%). Jeśli chodzi o wiek, to nieco więcej zwolenników rządu znajdujemy wśród osób w średnim wieku – od 45 do 54 lat (44%).

Natomiast najwięcej przeciwników spotykamy wśród osób często biorących udział w praktykach religijnych (78% – kilka razy w tygodniu, 49% – raz w tygodniu), a także deklarujących prawicowe poglądy polityczne (67%). Ponadto relatywnie często są nimi uzyskujący najniższe dochody na osobę w rodzinie (1999 zł lub mniej *per capita* – 49%), najslabiej wykształceni (z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym – 49%), mieszkający na wsi (44%), a jeśli chodzi o wiek – najstarsi respondenci (powyżej 55 roku życia) oraz w wieku od 35 do 44 lat.

W grupach społeczno-zawodowych pod względem poparcia dla rządu wyróżniają się przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem (53%) oraz osoby pracujące na własny rachunek (42%). Natomiast przeciwnikami rządzącego gabinetu częściej niż pozostali są rolnicy (66%), a także osoby pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych (58%), renciści (49%), osoby zajmujące się domem i inni (47%), a także średni personel i technicy (46%).

Biorąc pod uwagę wyłącznie zadeklarowanych wyborców, zapewniających o swym udziale w hipotetycznych wyborach parlamentarnych, zwolennicy rządu wciąż lekko przeważają nad jego przeciwnikami (odpowiednio: 41% i 40%). Do zwolenników obecnego rządu zalicza się zdecydowana większość elektoratu Koalicji Obywatelskiej (92%) oraz – zdecydowanie rzadziej – sympatycy Trzeciej Drogi i Lewicy (po 54%). W przypadku tej ostatniej partii nie jest to jednak sytuacja jednoznaczna, bowiem jednocześnie blisko co trzeci zwolennik Lewicy (31%) deklaruje, że jest przeciwnikiem rządu. Co zrozumiałe, najwięcej przeciwników urzędującego gabinetu znajdujemy wśród osób, które w wyborach parlamentarnych głosowałyby na Prawo i Sprawiedliwość (84%). Również w elektoracie Konfederacji WiN prawie trzy czwarte (73%) uważa się za przeciwników obecnego rządu.

TABELA 2

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:			
	zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Koalicja Obywatelska	92	1	8	0
Lewica	54	31	16	0
Trzecia Droga	54	20	24	2
Konfederacja Wolność i Niepodległość	7	73	20	0
Prawo i Sprawiedliwość	6	84	10	0

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

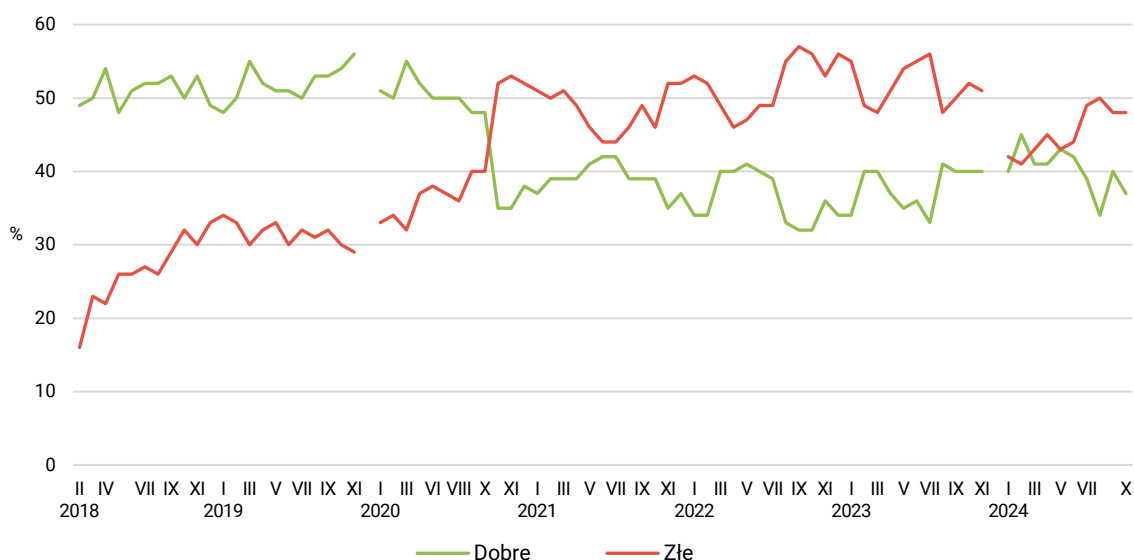
W stosunku do września w relatywnie największym stopniu pogorszyły się oceny działalności rządu. Zmniejszył się odsetek ocen pozytywnych (37%, spadek o 3 punkty), natomiast bez zmian pozostaje liczba opinii negatywnych – prawie połowa badanych ma krytyczne zdanie o pracy urzędującego gabinetu (48%). Więcej osób niż poprzednio nie ma sprecyzowanej opinii na ten temat (15%, wzrost o 3 punkty).

TABELA 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	rząd Mateusza Morawieckiego				rząd Donalda Tuska									
	2023				2024									
	VIII	IX	X	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Dobrze	41	40	40	40	40	45	41	41	43	42	39	34	40	37
Źle	48	50	52	51	42	41	43	45	43	44	49	50	48	48
Trudno powiedzieć	11	9	8	9	18	14	16	14	14	14	13	16	12	15

CBOS

RYS. 2. Oceny wyników działalności rządu

Od lutego 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 do listopada 2023 roku dotyczyły drugiego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2024 roku wskazania dotyczą rządu Donalda Tuska. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Pozytywną opinię o dotychczasowej pracy rządu w większości wyrażają osoby o lewicowych poglądach politycznych (66%), a także – choć rzadziej – centrowych (45%), osiągające wysokie dochody – 6000 zł lub więcej *per capita* (52%) oraz od 4000 zł do 5999 zł (47%), a także uzyskujący na osobę w rodzinie dochody poniżej średniej – od 2000 zł do 2999 zł (45%). Częściej niż przeciętnie dobre zdanie o dotychczasowych osiągnięciach rządu mają ponadto respondenci w ogóle nieuczestniczący w praktykach religijnych (47%), z wyższym wykształceniem (46%), mieszkający w dużych miastach, mających 100 000 i więcej mieszkańców, oraz będący w wieku 45–54 lata. W grupach społeczno-zawodowych są to: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (46%), robotnicy niewykwalifikowani (45%) oraz pracownicy administracyjno-biurowi (43%).

Nieco lepsze zdanie o dokonaniach rządu mają kobiety (39% ocen pozytywnych) niż mężczyźni (35%), co szczególnie widać w poziomie krytycyzmu (50% opinii negatywnych wśród mężczyzn i 45% wśród

kobiet). Najbardziej krytycznie na efekty pracy rządu patrzą osoby o prawicowych poglądach politycznych (73%), często uczestniczące w praktykach religijnych (częściej niż raz w tygodniu – 79%, raz w tygodniu – 56%, 1–2 razy miesiącu – 54%), źle oceniające warunki materialne swojego życia (59%) i uzyskujące najniższe dochody (poniżej 2000 zł na osobę w rodzinie – 61%), a także z wykształceniem zasadniczym zawodowym (55%). W grupach społeczno-zawodowych negatywną ocenę częściej niż pozostali wyrażają: rolnicy (75%), renciści (64%), średni personel i technicy (59%) oraz osoby bezrobotne (55%).

Wśród zwolenników poszczególnych ugrupowań politycznych dotychczasowe wyniki działalności obecnego rządu najkorzystniej postrzegają wyborcy Koalicji Obywatelskiej (91%). Zwolennicy pozostałych partii tworzących koalicję rządową również oceniają je pozytywnie – dużo lepiej wyborcy Trzeciej Drogi (61%) niż Lewicy (48%). W ostatnich miesiącach w elektoracie Lewicy odsetek głosów krytycznych wobec dokonań rządu Donalda Tuska wyraźnie rośnie (23% w sierpniu, 32% we wrześniu i 43% w październiku). Zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji WiN w zdecydowanej większości negatywnie oceniają dotychczasowe wyniki działalności rządu (odpowiednio: 90% i 83% głosów krytycznych).

TABELA 4

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	91	3	6
Trzecia Droga	61	21	18
Lewica	48	43	10
Konfederacja Wolność i Niepodległość	10	83	7
Prawo i Sprawiedliwość	8	90	2

OPINIE O POLITYCE GOSPODARCZEJ RZĄDU

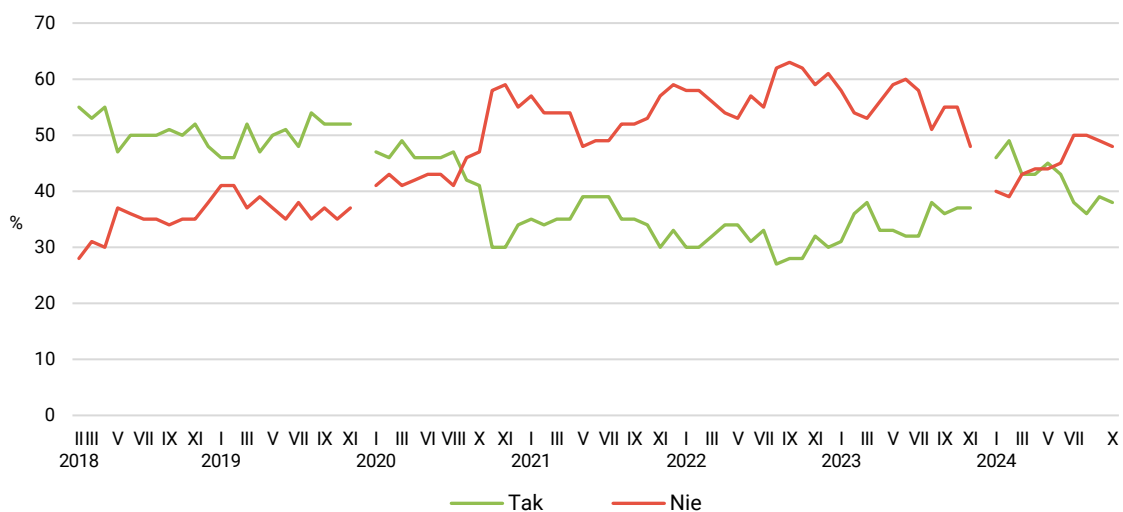
Niespełna dwie piąte badanych pozytywnie ocenia politykę gospodarczą rządu i jest zdania, że stwarza ona dobre perspektywy gospodarcze (38%, spadek o 1 punkt). Odmierną opinię na ten temat ma większy odsetek – prawie połowa dorosłych Polaków uważa, że polityka obecnego rządu nie stwarza szans na poprawę sytuacji gospodarczej (48%, spadek o 1 punkt). W porównaniu z wrześniem w największym stopniu wzrósł odsetek osób niemających sprecyzowanej opinii w tej sprawie (o 3 punkty, do 14%).

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	rząd Mateusza Morawieckiego				rząd Donalda Tuska									
	2023				2024									
	VIII	IX	X	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Tak	38	36	37	37	46	49	43	43	45	43	38	36	39	38
Nie	51	55	55	48	40	39	43	44	44	45	50	50	49	48
Trudno powiedzieć	11	10	8	15	14	12	14	13	11	12	11	14	11	14

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

Od lutego 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 do listopada 2023 roku dotyczyły drugiego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2024 roku wskazania dotyczą rządu Donalda Tuska. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Większe nadzieje na poprawę sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu wyrażają osoby o lewicowych poglądach politycznych (68%), osiągające dochody co najmniej 6000 zł na osobę w rodzinie (54%), mieszkające w największych miastach, liczących pół miliona i więcej mieszkańców (54%), z wyższym wykształceniem i w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych (po 48%). W grupach społeczno-zawodowych największymi optymistami są: uczniowie i studenci (62%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (54%), robotnicy niewykwalifikowani (49%) oraz osoby bezrobotne (47%). Natomiast pesymistami w zakresie oceny perspektyw gospodarczych kraju częściej niż pozostali są określający swoje poglądy jako prawicowe (72%), często biorący udział w praktykach religijnych (kilka razy w tygodniu – 78%, raz w tygodniu – 61%), respondenci negatywnie oceniający swoją sytuację materialną (65%) i deklarujący najniższe dochody na osobę w rodzinie (do 1999 zł – 62%), a w grupach społeczno-zawodowych – zajmujący się domem i inni (67%), rolnicy (64%) oraz renciści (63%).

W elektoratach partyjnych pozytywnie o polityce gospodarczej rządu wyrażają się w wyraźnej większości wyborcy KO (86%), Lewicy (64%) oraz Trzeciej Drogi (60%), chociaż jednocześnie w tym ostatnim elektoracie prawie jedna trzecia pesymistycznie zapatruje się na perspektywy gospodarcze kraju (30%). Natomiast jednoznacznie negatywne zdanie o polityce gospodarczej obecnego gabinetu mają zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości (87%) oraz Konfederacji WiN (85%).

TABELA 6

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	86	8	6
Lewica	64	22	14
Trzecia Droga	60	30	10
Konfederacja Wolność i Niepodległość	12	85	3
Prawo i Sprawiedliwość	9	87	4

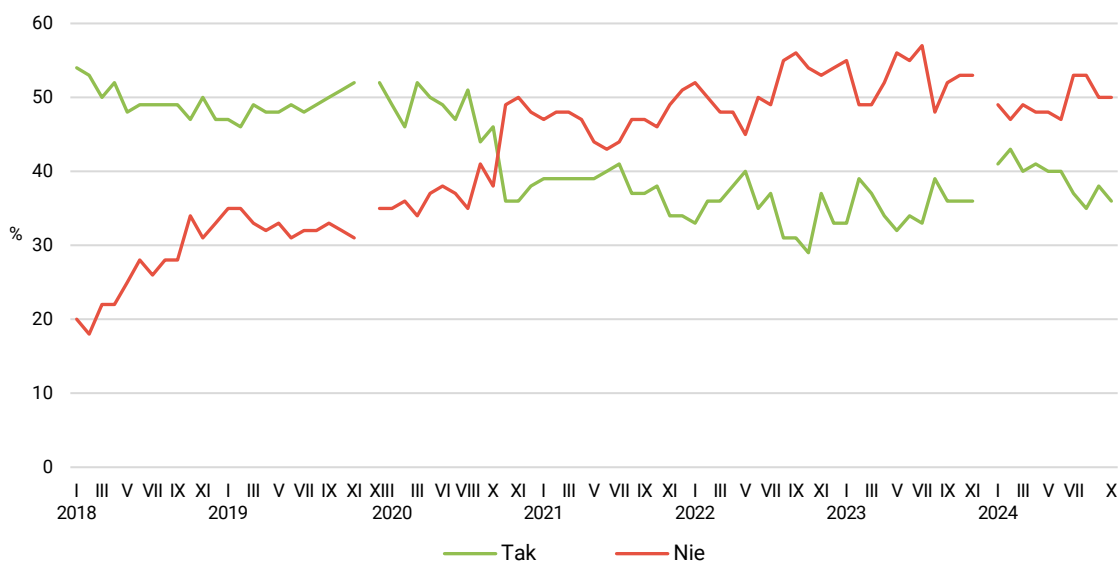
SPOŁECZNY ODBIÓR DZIAŁALNOŚCI PREMIERA

W porównaniu z wrześniem obniżyła się akceptacja dla Donalda Tuska jako premiera. Zadowolenie z faktu, że sprawuje on funkcję szefa rządu, deklaruje ponad jedna trzecia badanych (36%, spadek o 2 punkty). Tak jak w ubiegłym miesiącu połowa dorosłych Polaków nie jest zadowolona z tego, że Donald Tusk jest premierem (50%, bez zmian). Wzrósł odsetek osób niemających jednoznacznego zdania w tej kwestii (o 2 punkty, do 14%).

TABELA 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	premier Mateusz Morawiecki				premier Donald Tusk									
	2023				2024									
	VIII	IX	X	XI	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Tak	39	36	36	36	41	43	40	41	40	40	37	35	38	36
Nie	48	52	53	53	49	47	49	48	48	47	53	53	50	50
Trudno powiedzieć	13	12	11	11	10	10	11	11	12	13	10	13	12	14

RYS. 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?

Od stycznia 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 do listopada 2023 roku dotyczyły drugiego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2024 roku wskazania dotyczą rządu Donalda Tuska. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Stosunek badanych do premiera jest powiązany z ich stosunkiem do rządu, a także z ocenami wyników jego działalności oraz polityki gospodarczej, dlatego podlega podobnym zależnościom społeczno-demograficznym. Zadowolony z faktu, że na czele rządu stoi Donald Tusk, deklarują najczęściej osoby o lewicowych poglądach politycznych (69%), mieszkające w największych miastach (liczących od 100 000 do 499 999 mieszkańców – 45%, co najmniej 500 000 mieszkańców – 51%), osiągające wysokie dochody – 4000 zł i więcej na osobę w rodzinie (od 4000 zł do 5999 zł *per capita* – 46%, 6000 zł i więcej – 56%), w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych i legitymujące się wyższym wykształceniem (po 49%). W grupach społeczno-zawodowych najbardziej pozytywnie o premierze wyrażają się przedstawiciele kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem (51%), osoby pracujące na własny rachunek (47%) oraz uczniowie i studenci (43%).

Natomiast najbardziej krytyczne zdanie mają respondenci blisko związani z Kościołem – często biorący udział w praktykach religijnych (kilka razy w tygodniu – 83%, raz w tygodniu – 60%) oraz deklarujący prawicowe poglądy polityczne (77%). Ponadto negatywnie osobę premiera postrzegają badani najgorzej sytuowani (o dochodach *per capita* do 1999 zł – 65%) oraz uznający subiektywnie swoją sytuację materialną za złą (57%), a także respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym (58%). Wśród grup społeczno-zawodowych negatywny stosunek do premiera wyróżnia rencistów (72%), rolników (71%), a także osoby pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych (70%) oraz respondentów zajmujących się domem i innymi (66%).

Osobę premiera w zdecydowanie największym stopniu akceptują wyborcy KO (94%). W wyraźnie mniejszym stopniu są z niego zadowoleni sympatycy pozostałych partii tworzących koalicję rządową

– Lewicy (56%) i Trzeciej Drogi (47%). Natomiast jednoznacznie nie akceptują go wyborcy PiS (94% ocen negatywnych) oraz – w niewiele mniejszym stopniu – zwolennicy Konfederacji WiN (87%).

TABELA 8

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
w procentach			
Koalicja Obywatelska	94	2	4
Lewica	56	28	16
Trzecia Droga	47	32	21
Konfederacja Wolność i Niepodległość	8	87	4
Prawo i Sprawiedliwość	4	94	2

***

W październiku – po wrześniowej niewielkiej poprawie – opinie na temat rządzącego gabinetu uległy nieznacznemu pogorszeniu. Polega ono jednak głównie na zmniejszeniu udziału głosów pozytywnych, natomiast odsetki głosów krytycznych w zasadzie nie wzrosły.

Wciąż najbardziej stabilne wydają się deklaracje *stricte* polityczne. Jedynie w „miodowym” okresie pracy nowego rządu (od stycznia do czerwca tego roku), poza dwoma wyjątkami (marzec – kwiecień), wśród ogółu dorosłych Polaków zwolenników rządu było mniej więcej tyle samo lub nawet więcej niż jego przeciwników. Od lipca liczba respondentów kontestujących obecny gabinet przeważa nad głosami poparcia, jednak układ ten zmienia się tylko w niewielkim zakresie. Warto dodać, że wśród zapewniających o swoim udziale w wyborach parlamentarnych zwolenników rządu wciąż jest minimalnie więcej niż jego przeciwników.

W wymiarze ogólnym w stosunku do września w relatywnie największym stopniu pogorszyły się oceny działalności rządu. W nieznacznie mniejszym zakresie obniżyła się akceptacja dla Donalda Tuska jako premiera, zaś najmniej zmieniła się ocena polityki gospodarczej rządu – odsetki głosów pozytywnych, jak i negatywnych nieco spadły.

Opracował

Krzysztof Pankowski

TABELA 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pan(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		34	39	24	3	1006
Płeć	Mężczyźni	34	39	25	3	473
	Kobiety	34	39	24	4	533
Wiek	18–24 lata	15	29	48	7	95
	25–34	37	31	28	4	156
	35–44	32	42	20	5	197
	45–54	44	38	17	1	162
	55–64	34	43	20	3	152
	65 lat i więcej	33	42	22	3	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	44	28	3	414
	Miasto do 19 999	35	41	22	2	145
	20 000 – 99 999	35	38	25	2	194
	100 000 – 499 999	40	29	26	5	143
	500 000 i więcej mieszk.	54	33	8	5	110
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	16	49	30	5	139
	Zasadnicze zawodowe	28	38	31	3	222
	Średnie	31	41	24	3	351
	Wyższe	50	32	16	3	293
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	53	26	19	2	163
	Średni personel, technicy	37	46	14	2	43
	Pracownicy adm.-biurowi	37	41	17	5	76
	Pracownicy usług	24	37	36	4	77
	Robotnicy wykwalifikowani	31	41	23	4	85
	Robotnicy niewykwalifik.	29	35	36		26
	Rolnicy	10	66	24		36
	Pracujący na własny rach.	42	30	26	2	64
	Bezrobotni	34	34	31		19
	Emeryci	35	41	21	4	270
	Renciści	21	49	30		53
	Uczniowie i studenci	21	31	42	7	37
	Zajmujący się domem i inni	13	47	30	9	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	32	24	2	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	41	30	3	120
	sekt. pryw. poza rolnict.	43	35	19	3	274
	prywatnym gosp. rolnym	13	58	30		39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	21	49	28	2	188
	Od 2000 do 2999 zł	36	32	28	3	176
	Od 3000 do 3999 zł	31	47	20	1	139
	Od 4000 do 5999 zł	43	33	21	3	140
	6000 zł i więcej	58	24	15	2	99
	Trudno powiedzieć	23	47	24	6	93
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	31	37	26	6	171
	Złe	22	42	32	3	58
	Średnie	25	46	26	3	334
Udział w prakt. religijnych	Dobre	40	35	22	4	614
	Kilka razy w tygodniu	8	78	11	3	41
	Raz w tygodniu	25	49	23	2	328
	1–2 razy w miesiącu	31	42	27	1	119
	Kilka razy w roku	39	32	27	3	257
W ogóle nie uczestniczy	47	25	24	4	231	
Poglądy polityczne	Lewica	66	16	15	2	234
	Centrum	39	28	31	3	265
	Prawica	17	67	14	2	343
	Trudno powiedzieć	14	27	51	8	137

TABELA 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		37	48	15	1008
Płeć	Mężczyźni	35	50	14	474
	Kobiety	39	45	16	534
Wiek	18–24 lata	33	41	27	95
	25–34	33	45	22	158
	35–44	35	52	13	197
	45–54	43	46	12	163
	55–64	36	51	14	151
	65 lat i więcej	42	48	11	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	52	18	417
	Miasto do 19 999	42	45	13	145
	20 000 – 99 999	42	49	9	194
	100 000 – 499 999	43	42	15	143
	500 000 i więcej mieszk.	44	39	17	110
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	26	49	25	139
	Zasadnicze zawodowe	32	55	13	220
	Średnie	39	49	13	352
	Wyższe	46	40	14	297
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	46	37	17	163
	Średni personel, technicy	29	59	12	45
	Pracownicy adm.-biurowi	43	43	14	77
	Pracownicy usług	39	47	14	77
	Robotnicy wykwalifikowani	34	52	14	85
	Robotnicy niewykwalifik.	45	42	13	25
	Rolnicy	10	75	15	36
	Pracujący na własny rach.	40	48	12	64
	Bezrobotni	34	55	11	19
	Emeryci	41	46	13	270
	Renciści	23	64	13	53
	Uczniowie i studenci	40	35	26	37
	Zajmujący się domem i inni	21	51	28	59
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	42	15
spółce właścicieli prywatnych i państwa		31	48	21	120
sekt. pryw. poza rolnict.		43	46	10	274
prywatnym gosp. rolnym		13	74	14	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	24	61	16	188
	Od 2000 do 2999 zł	45	39	16	176
	Od 3000 do 3999 zł	37	57	7	138
	Od 4000 do 5999 zł	47	42	11	141
	6000 zł i więcej	52	36	13	99
	Trudno powiedzieć	31	54	15	94
	Odmowa odpowiedzi	32	43	25	172
Ocena własnych war. mater.	Źle	21	59	20	57
	Średnie	30	53	17	335
	Dobre	43	44	13	616
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	6	79	15	41
	Raz w tygodniu	32	56	12	327
	1–2 razy w miesiącu	35	54	11	120
	Kilka razy w roku	42	42	16	257
	W ogóle nie uczestniczy	47	35	18	231
Poglądy polityczne	Lewica	66	22	11	234
	Centrum	45	38	17	266
	Prawica	21	73	6	344
	Trudno powiedzieć	19	47	33	137

TABELA 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	48	14	1015
Płeć	Mężczyźni	37	50	12	479
	Kobiety	38	46	16	537
Wiek	18–24 lata	43	40	17	96
	25–34	37	46	17	158
	35–44	31	56	13	199
	45–54	41	45	13	167
	55–64	36	48	16	151
	65 lat i więcej	40	47	13	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	51	17	420
	Miasto do 19 999	37	51	12	145
	20 000 – 99 999	40	50	10	196
	100 000 – 499 999	37	47	16	143
	500 000 i więcej mieszk.	54	34	12	112
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	28	46	26	142
	Zasadnicze zawodowe	31	55	14	220
	Średnie	37	49	14	356
	Wyższe	48	42	10	298
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	54	38	8	163
	Średni personel, technicy	32	54	15	48
	Pracownicy adm.-biurowi	35	46	19	77
	Pracownicy usług	31	53	17	77
	Robotnicy wykwalifikowani	31	54	14	85
	Robotnicy niewykwalifik.	49	46	5	25
	Rolnicy	10	64	26	36
	Pracujący na własny rach.	42	46	12	65
	Bezrobotni	47	42	12	19
	Emeryci	40	46	15	270
	Renciści	22	63	15	53
	Uczniowie i studenci	62	20	17	37
	Zajmujący się domem i inni	13	67	20	61
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	47	45	8
spółce właścicieli prywatnych i państwa		32	52	17	120
sekt. pryw. poza rolnict.		43	45	12	276
prywatnym gosp. rolnym		13	67	21	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	23	62	16	188
	Od 2000 do 2999 zł	42	40	18	176
	Od 3000 do 3999 zł	37	58	5	138
	Od 4000 do 5999 zł	45	45	10	141
	6000 zł i więcej	54	30	16	99
	Trudno powiedzieć	34	50	16	94
	Odmowa odpowiedzi	36	46	19	179
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	65	18	57
	Średnie	29	55	16	338
	Dobre	44	43	13	620
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	78	12	41
	Raz w tygodniu	31	61	8	329
	1–2 razy w miesiącu	38	49	13	120
	Kilka razy w roku	40	42	18	257
	W ogóle nie uczestniczy	48	34	18	234
	Poglądy polityczne	Lewica	68	24	8
Centrum	48	39	14	266	
Prawica	20	72	8	344	
Trudno powiedzieć	14	50	36	138	

TABELA 4

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	50	14	1005
Płeć	Mężczyźni	36	51	13	474
	Kobiety	37	48	15	532
Wiek	18–24 lata	28	47	25	93
	25–34	34	47	19	157
	35–44	33	53	13	197
	45–54	44	45	11	163
	55–64	35	51	14	151
	65 lat i więcej	40	51	9	245
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	55	16	413
	Miasto do 19 999	35	55	11	146
	20 000 – 99 999	39	48	13	195
	100 000 – 499 999	45	43	12	141
	500 000 i więcej mieszk.	51	33	16	110
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	25	55	20	140
	Zasadnicze zawodowe	32	58	10	221
	Średnie	34	50	16	349
	Wyższe	49	39	12	295
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	33	16	163
	Średni personel, technicy	37	56	8	44
	Pracownicy adm.-biurowi	37	43	21	76
	Pracownicy usług	35	55	10	77
	Robotnicy wykwalifikowani	26	57	16	85
	Robotnicy niewykwalifik.	34	56	9	25
	Rolnicy	10	71	19	36
	Pracujący na własny rach.	47	41	12	64
	Bezrobotni	31	52	17	19
	Emeryci	40	49	11	268
	Renciści	18	72	11	54
	Uczniowie i studenci	43	35	22	35
	Zajmujący się domem i inni	15	66	19	59
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	42	18
spółce właścicieli prywatnych i państwa		31	53	16	120
sekt. pryw. poza rolnict.		44	45	11	273
prywatnym gosp. rolnym		13	70	17	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	20	65	15	188
	Od 2000 do 2999 zł	43	44	13	176
	Od 3000 do 3999 zł	35	58	8	139
	Od 4000 do 5999 zł	46	44	11	141
	6000 zł i więcej	56	30	14	98
	Trudno powiedzieć	34	53	13	92
	Odmowa odpowiedzi	32	45	22	172
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	57	13	57
	Średnie	28	56	16	336
	Dobre	41	45	13	613
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	83	9	40
	Raz w tygodniu	27	60	13	328
	1–2 razy w miesiącu	35	56	9	119
	Kilka razy w roku	42	46	12	256
	W ogóle nie uczestniczy	49	31	20	231
Poglądy polityczne	Lewica	69	22	9	235
	Centrum	42	40	18	264
	Prawica	17	77	6	343
	Trudno powiedzieć	19	48	33	138